

O subjektivnosti a relativnosti morálky: Reakce čtenářky

Pozn. redakce: níže uveřejňujeme výměnu názorů naší čtenářky s redaktorem webu zvedavec.org nad zajímavými problémy naší doby.

Vážený pane redaktore,

přečetla jsem si Vaš článek <http://zvedavec.org/naokraj/2015/11/6651-jak-feministky-pritlacily-akademii-ved-ke-zdi.htm> a řekla bych, že mě nemálo udivil. Překvapilo mě, že natolik známý vydavatel jako jste Vy dosud nenašel čas rozebrat se v tak důležité otázce relativnosti (subjektivnosti) a absolutnosti (objektivnosti) základů morálky. Domníváte-li se, že je morálka relativní kategorie (soudě podle tohoto článku je zřejmé, k čemu se přikláníte), potom nechápu, nad čím se Vy a pan fotograf pohoršujete. Je-li morálka relativní, v tomto případě mají stejná práva na svobodu sebevyjádření i kanibalové, pedofilové či sadisté, ale i ty, jež nazýváte „fúrie“ a stejně tak i ti, komu nejsou podobné typy lidí po chuti. Nad čím se tedy rozčilujete? Nad existencí skupiny lidí nesouhlasících s Vaší morálkou? Schvalujete-li onu relativnost morálky, tak musíte uznat právo na existenci nositelů odlišné morálky, jež se může od té Vaší kardinálně lišit. Domnívám se, že existují ne desítky, ale stovky tisíc, možná i miliony lidí, kteří mohou nesouhlasit s Vašimi morálními principy. Co s nimi hodláte udělat? Převychovat je? Ale vždyť lze předpokládat, že stejně tak i oni mají zájem na Vaší převýchově.

V těchto úvahách můžete pokračovat sám a budete-li v nich svědomitý, přijdete k absurdním závěrům. Podobně jako kdysi Sókratés poukázal na rozporuplné ideje starořeckých sofistů. Sókratés dokázal, že morálka nemůže být relativní, protože se v takovém případě vytrácí. Při relativnosti (subjektivnosti) morálky mají různé společenství lidí, nezávisle na jejich velikosti, tatáž práva na vlastní pochopení toho, co je dobré a špatné. Neexistuje totiž objektivní kritérium, s pomocí kterého by bylo možné určit, kdo má vlastně pravdu.

Pro ilustraci. Představte si, že místo fotografií oněch spoře oděných žen by pan fotograf Richtr s pomocí svého „náročného vědeckého koníčka fotografické techniky mokrého kolodiového procesu řemeslné techniky z 19. stol.“ vytvořil pedofilní snímky. Na obranu výstavy takto laděných fotografií nemusíte ve Vašem textu prakticky nic měnit. Lze použít stejnou argumentaci. Domnívám se ovšem, že pedofilně laděné snímky v knihovně Akademie věd ČR by Vás pohoršily. Nemám pravdu? Ale pročpak, jestli je morálka relativní? Díky současným masmédiím přece existuje dostatečně velké společenství lidí, které by podobné snímky uvítalo a podpořilo. Proč jsou jejich práva a svobody - dívat se, číst a poslouchat podřadnější než ty Vaše? Jaké objektivní kritérium určí, kdo má pravdu?

Abychom se vyhnuli této logické bezvýchodnosti, je třeba uznat, že morálka není relativní, ani subjektivní kategorie (na což poukázal Sókratés téměř před pěti sty lety před Kr.). Morálka vychází z objektivního a dobrého zdroje a tím je, pane Stworo, Bůh. Sláva Bohu, že lidstvo tuto Pravdu začíná opět odhalovat a ateismus se postupně stává údělem intelektuálních marginálů.

Z hlediska Boží morálky intimní sféra člověka musí zůstat intimní. Nemá mít místo ani na stěnách Akademie věd ČR, ani nikde ve veřejném prostoru. Lidské společnosti, které ignorovaly tento mravní zákon, vždy degradovaly a následně vymíraly. Dnes, přímo před našimi zraky (a následkem stejných příčin) vymírá civilizace bílého člověka, která už není schopná ani demografické reprodukce, ani ekonomického rozkvětu, ani bránit se nebezpečí pohlčení jinými národy.

Bez vysoké morálky není lidská společnost životaschopná. Vysoká morálka není možná bez Boha.

Pochopíme-li tuto prostou pravdu a navrátíme se ke svým křesťanským kořenům, objeví se šance na spásu.

Děkuji za pochopení.

Čtenářka

Odpověď redaktora:

Vážená paní,

já vám nerozumím. První odstavec jsem nepochopil vůbec. Já o žádné morálce nikde nepíšu, ani ji nezmiňuji náznakem, proč mi podsouváte, něco na základě jakéhosi složitého konstruktů? V druhém odstavci jste do toho zamíchala Sokrata, ve třetím říkáte, že být na těch fotkách pedofilie, odsoudil bych je, což je další váš umělý konstrukt. A ve čtvrtém odstavci jste to vyřešila poukazem na Boha.

Původně jsem si myslel, že bych váš dopis uveřejnil a k tomu svou odpověď, ale to nejde. Já žádnou odpověď nemám. Jinak článek na Protiproudu jsem četl už dříve. Samozřejmě intimní sféra člověka musí zůstat intimní. Takže co budeme dělat? Rozbijeme Michelangelova Davida, rozřežeme Botticelliho Zrození Venuše, osekáme nádherné reliéfy a sochy v indickém Khadžuráho staré tisíc let a vůbec rozmlátíme a zničíme každou nahotu v umění?

Ach jo, máte sice jednoduchý svět, ale velmi smutný a vyprahlý. Nezávidím vám toho vašeho chmurného, nelidského Boha.

Redaktor

Vážený pane redaktore,

je mi moc líto, že se můj text zdál příliš složitý. Nicméně všechny otázky, které jsem se snažila vysvětlit, jsou velmi důležité – pokusím se je tedy formulovat jednodušeji.

1. Jaké fotografie lze a nelze ve veřejném prostoru rozmisťovat, to je otázka morálky, přestože slovo *morálka* nebylo zmíněno. K otázce morálky patří dokonce i to, jak se oblečete, když se chystáte vyjít na ulici. Morálka, to je základ práva, lidských tradic, i těch nepsaných pravidel, které nazýváme *slušnost*. Z toho plyne, že Váš článek na obranu výstavy pana Richtera v Akademii věd ČR není nic jiného, než otázkou morálky.
2. Abychom se pokusili vyřešit tento morální problém, potřebujeme kritérium. Vy si myslíte, že tyto fotografie se do těchto prostor hodí, ale „fúrie“ s tím kategoricky nesouhlasí. Domníváte se, že akty jsou „pojaty umělecky a rozhodně nejsou žádné porno ani erotika...“ Ony si naopak myslí, že tyto snímky jsou nemravné. Jak definovat, kdo má v tomto sporu pravdu? Podle jakého kritéria? Domnívám se, že nestačí nazývat hanlivě své oponenty.
3. Jestli se shodneme, že kritérium toho, co je dobro a co zlo, chybí, tak logicky musíme přiznat, že morálka je relativní (subjektivní). A v tomto případě - z hlediska svobody - mají tyto „fúrie“ totéž právo na zrušení výstavy stejně jako Vy na její uspořádání. Abych ukázala na absurdnost tohoto sporu, úmyslně jsem použila šokující příklad - co by se stalo, kdyby místo aktů spoře oděných žen vystavil pan fotograf Richter pedofilně laděné fotky. V tomto případě byste byl určitě solidární s protestujícími „fúriemi“. Nicméně, domnívám se, že by pedofilní snímky potěšily zrak mnohých (můžeme za to vyjádřit dík více jak dvacetileté úspěšné práci amorálních masmédií) a stejně tak i

mnohých pobouřily. Ale proč vlastně, chybí-li kritérium? Na jiných prostých příkladech lze uzříť absurditu uznání morálky relativní (subjektivní), např. proč nelze chodit po ulicích nahý? Proč si nelze v divadle při nadýmání hlučně ulehčit? Protože to někdo tak rozhodnul? Kdo to byl a jaké měl na to právo? To jsou ovšem jen neškodné příklady. Mezi námi žijí i tací (a je jich určitě díky produkci Hollywoodu dost), kteří pocítují slast, když trápí zvířata, a dokonce i lidi. Proč oni nemohou uspokojit své sklony? Jeden prostáček tvrdil: vám se líbí pomáhat lidem a mně zase jim rozbíjet nosy; vy děláte, co se líbí vám, já budu dělat to, co se líbí mně!

4. Doufám, že je Vám jasná absurdita chápání morálky jako relativní (subjektivní). Na tuto rozpornost poukázal již Sókratés před téměř dva a půl tisíci lety. Dokázal, že v takovém případě se morálka vytrácí, protože lidé, chápající dobro a zlo protikladně, mají stejná práva a svobody. Později byl tento úsudek ještě mnohokrát dokázán jinými velkými mysliteli.
5. Abychom se vyhnuli logické bezvýchodnosti, je nutné přiznat, že morálka není relativní, ani subjektivní kategorií. Morálka vychází z objektivního zdroje dobra a tím je Bůh. Jiná varianta zachování lidské morálky a samotného lidstva neexistuje. Bylo to v lidských dějinách mnohokrát prokázáno.

A co se týče likvidace kulturních hodnot. Proč zacházet do krajností? V depozitářích téměř každého muzea je dost obrazů a předmětů, které lze označit za pornografické. Muzea je nevystavují a ani neničí, poněvadž nesou historickou informaci o mravech té doby, v níž byly vytvořeny.

Lidstvo bude vždy stát před volbou, *co je dobro a co zlo*. A chce-li přežít, pak musí volit více ve prospěch dobra, ve prospěch mravního zušlechťování veřejného prostoru, ve prospěch cesty mravního zdokonalování lidstva a samotného člověka.

A nakonec: Nepochopila jsem závěrečné konstatování, že je můj „Bůh nelidský“? Vždyť všechny lidské mravní hodnoty, všechno to světlé, radostné, krásné, co naše civilizace kdy měly, pramenily z Nového zákona. Většina toho velkého v lidské kultuře je odrazem biblických příběhů. A všechno zlo, jež lidstvo soužilo v průběhu lidských dějin, nastalo z důvodu porušování Božích přikázání.

A jestli je můj život chmurný bez návštěv nočních klubů, bez návštěv kinosálů s hollywoodskými nesmysly, bez primitivní televize či žvatlání o ničem v pivnici? Zcela se spokojím s koncertem klasické hudby, návštěvou galerie s obrazy starých mistrů, potěší mě toulky po starých městech a vesničkách, pokaždé se těším na možnost pokochat se krásou naší Matky Země. Velkou radost mi přináší být se svými nejbližšími. Boží svět je, pane redaktore, nádherný a nekonečný ve své nedozírné kráse. V tomto světě vidíme jen malilinký kousíček, je to jen odlesk této nekonečné dokonalosti. Pocítíte-li to srdcem, zapomenete na vyprahlost, smutek a nudu. To je příznačné jen pro ty, pro něž je smrt úplný konec - rozpad vlastního „já“. Ten, jenž se domnívá, že je po smrti konec, musí brát od života vše libovolnou cenou. A takovým lidem je jedno, co bude s lidstvem po jeho smrti. Bohužel, takových „nenudících se“ začalo být příliš mnoho, a v tom také spočívá jedna z hlavních příčin procesu zániku civilizace bílého člověka.

Srdečně

Čtenářka

Autor: Čtenář/čtenářka